

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Кафедра української мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

проф. Блажко О.А.

« 18 » 08 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА.
УКРАЇНСЬКА ДІАЛЕКТОЛОГІЯ**

підготовки бакалавра

галузі знань 03 Гуманітарні науки

спеціальності 035 Філологія

спеціалізації 035.01 Українська мова та література

додаткової предметної спеціальності 014.028 Середня освіта (Мова і література (польська))

Освітньо-професійна програма Філологія. Українська мова та література.

Середня освіта. Мова і література (польська)

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Вінниця – 2025 рік

Робоча програма «Сучасна українська літературна мова. Українська діалектологія» для здобувачів за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізації 035.01 Українська мова та література, додаткової предметної спеціальності 014.028 Середня освіта (Мова і література (польська)).

Освітньо-професійна програма Філологія. Українська мова та література. Середня освіта. Мова і література (польська).

Мова навчання українська.

«16» червня 2025 р. 17 с.

РОЗРОБНИКИ: Гороф'янюк І. В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови

Рецензенти:

1. Павликівська Н. М., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови;
2. Каленич В. М., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики, реклами та зв'язків із громадськістю.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української мови

Протокол від «27» червня 2025 р. № 13

Завідувач кафедри української мови

О. А. Павлушенко

«27» червня 2025р.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету філології журналістики імені Михайла Стельмаха

Протокол від «19» серпня 2025 р. № 1

Голова НМК

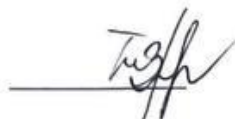

Н. І. Кухар

«19» серпня 2025 р.

Погоджено:

Гарант освітньої програми

В. І. Ткаченко

« 18 » серпня 2025 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність, освітня програма, СВО	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів - 25 Кількість кредитів на поточний навчальний рік – 6	Галузі знань 03 Гуманітарні науки	Обов’язкова	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: лексикографічна й текстографічна презентація говірки села N.	Спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.01 Українська мова та література, додаткової предметної спеціальності 014.028 Середня освіта (Мова і література (польська)), освітня програма Філологія. Українська мова та література. Середня освіта. Мова і література (польська)	Рік навчання	
		2-й	
Семестр			
4-й			
Загальна кількість годин – 750 год. Кількість годин на поточний навчальний рік – 180 год. Кількість годин на семестр – 60 год.		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача – 2	Ступінь вищої освіти: бакалавр	12 год.	
		Практичні заняття	
		20 год.	
		Лабораторні заняття	
		—	
		Самостійна робота	
		28 год.	
		Індивідуальні заняття	
		—	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 47% : 53%.

2. Мета, завдання, компетентності та результати навчання

2.1. Мета навчальної дисципліни – ознайомити здобувачів із мовними особливостями (на системних рівнях фонетики, лексики, морфології та синтаксису) територіальних різновидів української національної мови – народних говорів, які є результатом історичного розвитку українського народу і його мови.

2.2. Завдання:

- поглиблення і розширення знань з української мови в її просторовому вияві;
- вироблення навиків науково-дослідної роботи у процесі збирання й вивчення українського діалектного мовлення, взаємодії діалектів і літературної мови;
- формування у здобувачів навиків виявлення впливу діалектного оточення на усне і писемне мовлення школярів та ознайомлення їх з особливостями мови в умовах місцевої говірки;
- збір науково достовірних лексичних матеріалів для «Лексичного атласу української мови» та «Словника подільського говору», над підготовкою якого працює кафедра української мови.
- виховні – формування національномовної особистості здобувача-філолога.

2.3. Компетентності

2.3.1 Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

2.3.2. Фахові компетентності:

ФК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

2.4. Результати навчання

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземн(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію (мов) і (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН 14. Використовувати мов(и), що вивча(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології, враховуючи досягнення сучасної вітчизняної педагогіки.

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1.

ДІАЛЕКТОЛОГІЯ ЯК НАУКА

ТЕМА 1. Українська діалектологія: предмет, завдання, значення.

I.1. Діалектологія в системі лінгвістичних наук.

I.2. Поняття про діалектну мову, її одиниці.

I.3. Історичний розвиток та взаємодія діалектів та української літературної мови.

I.4. Методи збирання й дослідження діалектного матеріалу.

ТЕМА 2. Історія української діалектології.

2I.1. Зародження та розвиток української діалектології у XVIII – першій половині XIX ст.

2I.2. Питання української діалектології в II половині XIX – на початку XX ст.

2I.3. Українська діалектологія у XX – початку XXI ст.

2I.4. Українська лінгвістична географія.

РОЗДІЛ 2.

СТРУКТУРНІ РІВНІ УКРАЇНСЬКИХ ГОВОРІВ

ТЕМА 1. Фонетичні особливості української діалектної мови.

I.1. Система голосних у говорах української мови.

I.2. Система приголосних у говорах української мови.

I.3. Акцентологічні особливості українських говорів.

ТЕМА 2. Морфологічна система української діалектної мови.

- 2.1. Різновиди морфологічних діалектних відмінностей.
- 2.2. Характеристика діалектних відмінностей у системі іменника.
- 2.3. Характеристика діалектних відмінностей у системі прикметника.
- 2.4. Характеристика діалектних відмінностей у системі займенника.
- 2.5. Характеристика діалектних відмінностей у системі числівника.
- 2.6. Характеристика діалектних відмінностей у системі дієслова.

ТЕМА 3. Синтаксичні особливості української діалектної мови.

- 3.1. Типи відмінностей у синтаксисі української діалектної мови.
- 3.2. Діалектні відмінності в словосполученні.
- 3.3. Відмінності в структурі простого речення.
- 3.4. Відмінності в структурі складного речення.

РОЗДІЛ 3.

ДІАЛЕКТНЕ ЧЛЕНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ТЕМА 1. Наріччя і говори української діалектної мови.

- I.1. Північне наріччя української мови: локалізація, мовні ознаки та внутрішнє членування.
- I.2. Південно-західне наріччя української мови: локалізація, мовні ознаки та внутрішнє членування.
- I.3. Південно-східне наріччя української мови: локалізація, мовні ознаки та внутрішнє членування.

ТЕМА 2. Подільський говір в системі української діалектної мови.

- 2.1. Подільський говір: локалізація, мовні ознаки та внутрішнє членування.
- 2.2. Мовні ознаки подільського говору.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	зокрема					усьог о	зокрема				
		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІЗ	СР		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1. ДІАЛЕКТОЛОГІЯ ЯК НАУКА												
Тема 1. Українська діалектологія:	8	2	2			2						

предмет, завдання, значення												
Тема 2. Історія української діалектології	8	2	4			2						
Тематичний контроль	2		2									
Разом за розділом 1	18	4	8			4						
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНІ РІВНІ УКРАЇНСЬКИХ ГОВОРІВ												
Тема 3. Фонетика української діалектної мови.	5	2	1			2						
Тема 4. Лексична система української діалектної мови	5	2	1			2						
Тема 5. Граматичні особливості української діалектної мови	4		2			2						
Тематичний контроль 2	2		2									
Разом за розділом 2	16	4	6			6						
РОЗДІЛ 3. ДІАЛЕКТНЕ ЧЛЕНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ												
Тема 6. Наріччя української мови	8	2	2			4						
Тема 7. Подільський говір в системі української діалектної мови	8	2	2			4						
Тематичний	2		2									

контроль 3												
Разом за розділом 3	18	4	6			8						
ІНДЗ	10					10						
РАЗОМ	60	12	20			28						

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Українська діалектологія: предмет, завдання, значення	2	
2.	Історія української діалектології	2	
3.	Фонетика української діалектної мови	2	
4.	Лексична система української діалектної мови	2	
5.	Наріччя української мови	2	
9.	Подільський говір в системі української діалектної мови	2	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф. н.	заочна ф. н.
1.	Українська діалектологія: предмет, завдання, значення	2	
2.	Історія української діалектології	4	
3.	Тематичний контроль 1	2	
4.	Фонетичні особливості діалектної мови.	1	
5.	Лексична система української діалектної мови	1	
6.	Граматичні особливості діалектної мови	2	
7.	Тематичний контроль 2	2	
8.	Наріччя української мови	2	
9.	Подільський говір в системі південно-західного наріччя української мови	2	
10.	Тематичний контроль 3	2	
	Усього годин	20	

7. Теми лабораторних занять
Навчальним планом не передбачено

8. Теми індивідуальних занять
Навчальним планом не передбачено

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф. н.	заочна ф. н.
1.	Українська діалектологія: предмет, завдання, значення галузі	2	
2.	Історія української діалектології	2	
3.	Українська діалектна фонетика	2	
4.	Морфологічні явища в українських говірках	1	
6.	Синтаксис української діалектної мови	1	
7.	Лексика українських говорів	2	
8.	Наріччя української мови	4	
9.	Подільський говір в системі української діалектної мови	4	
10.	Індивідуальні науково-дослідні завдання	10	
	Усього годин	28	

10. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

Лексикографічна й текстографічна презентація подільської говірки с. Н передбачає записування експедиційним методом говіркового матеріалу за питальником із подальшим транскрибуванням діалектних текстів.

11. Методи та технології навчання

Пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного навчання (проблемна лекція), метод бесіди на етапі пояснення нового матеріалу; частково-пошуковий метод, метод бесіди (репродуктивна, проблемна, евристична, підсумкова), метод вправ на етапі практичного оволодіння матеріалом; дослідницький метод у виконанні індивідуального науково-дослідного завдання з дисципліни.

При викладанні навчальної дисципліни використовуються різноманітні технології навчання – і традиційні, і інноваційні (особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні, інтерактивні).

Дистанційні технології навчання активізують інформаційно-комунікативні методики організації навчального процесу, його індивідуалізацію.

12. Методи та критерії оцінювання

Поточний контроль (усне опитування, тестування, перевірка індивідуальних завдань), тематичний контроль.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових балів, одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг під час складання екзаменів та заліків (підсумкового контролю) за графіком екзаменаційної сесії.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь здобувачів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ЄКТС, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача
А 90-100 балів ВІДМІННО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Здобувач спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Здобувач проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.	ВИСОКИЙ
В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань здобувач спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	
С 75-79 балів ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Здобувач усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Здобувач спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.	ДОСТАТНИЙ

D 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність здобувача є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
E 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬН О	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНИЙ
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА						ІНДЗ	Залік	Сума
РОЗДІЛ 1 – 18 б.		РОЗДІЛ 2 – 26 б.		РОЗДІЛ 3 – 23 б.		14	20	100
Ауд. + сам. роб.	Конт- рольна робота	Ауд. + сам. роб.	Конт- рольна робота	Ауд. + сам. роб.	Конт- рольна робота			
T. 1 – 2+2 б. T. 2 – 2+2 б.	10 б.	T.1 – 2+2 б. T.2 – 2+2 б. T.3 – 2+2 б. T. 4 – 2+2 б.	10 б.	T.1 – 2+2 б. T.2 – 2+2 б. T.3 – 2+2 б.	10 б.			

Шкала оцінювання: стобалова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики
90-100	A	Відмінно

80-89	B	Дуже добре Добре Задовільно Достатньо
75-79	C	
60-74	D	
50-59	E	
35-49	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	Неприйнятно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Конспекти лекцій.
2. Тестові завдання для поточного та тематичного контролю.
3. Методичні вказівки для організації та проведення практичних занять.

15. Рекомендована література

Основна

1. Бевзенко С. П. Українська діалектологія. Київ, 1980. 246 с.
2. Глібчук Н., Костів О. Українська діалектологія. Львів : ЛА «ПІРАМІДА», 2023. 552 с.
3. Гороф'янук І.В. Діалектологічна практика: методичні рекомендації для студентів закладів вищої освіти спеціальностей 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), 035.01 Філологія. Українська мова та література. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2025. 52 с.
4. Гороф'янук І. В. Українська діалектологія: практикум : методичні рекомендації для студентів закладів вищої освіти спеціальностей 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), 035.01 Філологія. Українська мова та література. Вінниця : ТОВ «Ландо ЛТД», 2022. 66 с.
5. Матвіяс І. Г. Українська мова і її говори. Київ, 1990. 163 с.

Додаткова

1. Атлас української мови. В 3-х т. Київ, 1984–2001.
2. Гороф'янук І. Іншомовні запозичення в говірках Центрального Поділля. *DOUA DECENII de la înființarea specializării Limba și literatura ucraineană la Facultatea de Litere – Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca * VOLUM ANIVERSAR * [ДВА ДЕСЯТИЛІТТЯ від заснування Відділу української мови та літератури Філологічного факультету Університету ім. Бабеши-Бойої, м. Клуж-Напока * ЮВІЛЕЙНИЙ ЗБІРНИК *]*, м. Клуж-Напока (Румунія), 2020. С. 78–95.
3. Гороф'янук І. В. Курсова та кваліфікаційна роботи з проблем лінгвістичного краєзнавства: навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти. Вінниця : ТВОРИ, 2024. 166 с.

4. Кобирина Г., Рябець Л. Українська діалектологія: витоки та перспективи. *Українська мова*. 2018. № 4. С. 92–99.
5. Гримашевич Г. Українська діалектологія в контексті сучасних напрямів лінгвістики. *Актуальні проблеми мовознавства та лінгвометодики в умовах війни в Україні*: зб. мат. Всеукр. Наук.-практ. Інтернет-конференції (з міжнар. участю), 21 лютого 2023 р. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/36432>
6. Рябець Л. Український діалектний словник сьогодні: особливості побудови і проблеми укладання. *Українська мова*. 2019. № 1. С. 71–83.
7. Симоненко Л.М. Вивчення фонетики, морфології в умовах місцевих говорів. Київ, 1981.
8. Хобзей Н. Наукові студії: діалектологія, етнолінгвістика, лексикографія. Львів, 2019. 832 с.
9. Хом'як І. Взаємодія літературної мови і діалектів. *Дивослово*. 2000. № 10. С. 12–14.

Діалектні словники

1. Аркушин Г. Словник західноподільських говірок: У 2 т. Луцьк, 2000.
2. Ващенко В. С. Словник полтавських говорів. Харків, 1960. Вип.1. 538 с.
3. Гуцульські говірки. Короткий словник / За ред. Я.В.Закревської. Львів, 1997. 230 с.
4. Коваленко Н. Фразеологічний словник подільських і суміжних говірок. Кам'янець-Подільський, 2019. 412 с.
5. Лисенко П. С. Словник поліських говорів. Київ, 1974. 260 с.
6. Матеріали до словника подільського говору / Упор. І. В. Гороф'янюк. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2021. 461 с.
7. Онишкевич М. Й. Словник бойківських говірок. Київ, 1984. Ч.І-ІІ.
8. Словник буковинських говірок / заг. ред. Н.В. Гуйванюк. Чернівці: Рута, 2005. 688 с.
9. Словник українських східнословобожанських говірок / К. Глуховцева, В. Лєснова, І. Ніколаєнко, Т. Терновська, В. Ужченко. Луганськ, 2002. 234 с.
10. Чабаненко В. А. Словник говірок Нижньої Наддніпряни: У 4 т. / В. А. Чабаненко. Запоріжжя, 1992. Т. 1–4.

16. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Гороф'янюк І. В. Подільський говір. *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-880454>
2. <https://sites.google.com/site/ukrdialect/home>
3. <http://www.nas.gov.ua/institutes/ium/Structure/Departments>
4. <http://www.slavatlas.org/publications.html>
5. <http://www.novamova.com.ua/>

6. <http://www.lemko.org/lemko/slovnyk.html>
7. <https://iul-nasu.org.ua/viddily-ta-naukovi-grupy/viddil-dialektologiyi.html>